

PITANJA I ODGOVORI

KONKURS ZA IDEJNO URBANISTIČKO – ARHITEKTONSKO RJEŠENJE *TRGA NEZAVISNOSTI U PODGORICI*

Glavni grad Podgorica
Ul. Njegoševa, br. 13, Podgorica
Crna Gora
www.podgorica.me

1. UVOD

Raspisom konkursa za idejno urbanističko – arhitektonsko rješenje Trga nezavisnosti, koji je objavljen 10. jula 2020. godine, definisani su konkursni rokovi.

U tekstuallnom dijelu raspisa konkursa dat je rok za postavljanje pitanja u vezi sa konkursom do 15. avgusta 2020. godine, slanjem pitanja na e-mail adrese izvjestilaca konkursa.

Raspisom je takođe definisano da će sva pristigla pitanja i odgovori biti objavljeni na internet stranici Glavnog grada Podgorica.

Na e-mail adrese izvjestilaca u ostavljenom roku pristiglo je 55 pitanja.

2. PITANJA I ODGOVORI

- 1. *Koje su krajnje granice podzemne garaže? Da li je moguće kopanje ispod ulica koje će biti pretvorene u pješačke? Ukoliko je moguće, na koliko je metara potrebno udaljiti se od okolnih objekata?***

Granice garaže nisu definisane i moguće ih je predvidjeti ispod što veće površine zahvata, vodeći računa o stabilnosti okolnih objekata.

- 2. *U čijem je vlasništvu parkiralište između robne kuće Beko i solitera Stanka Fabrisa?***

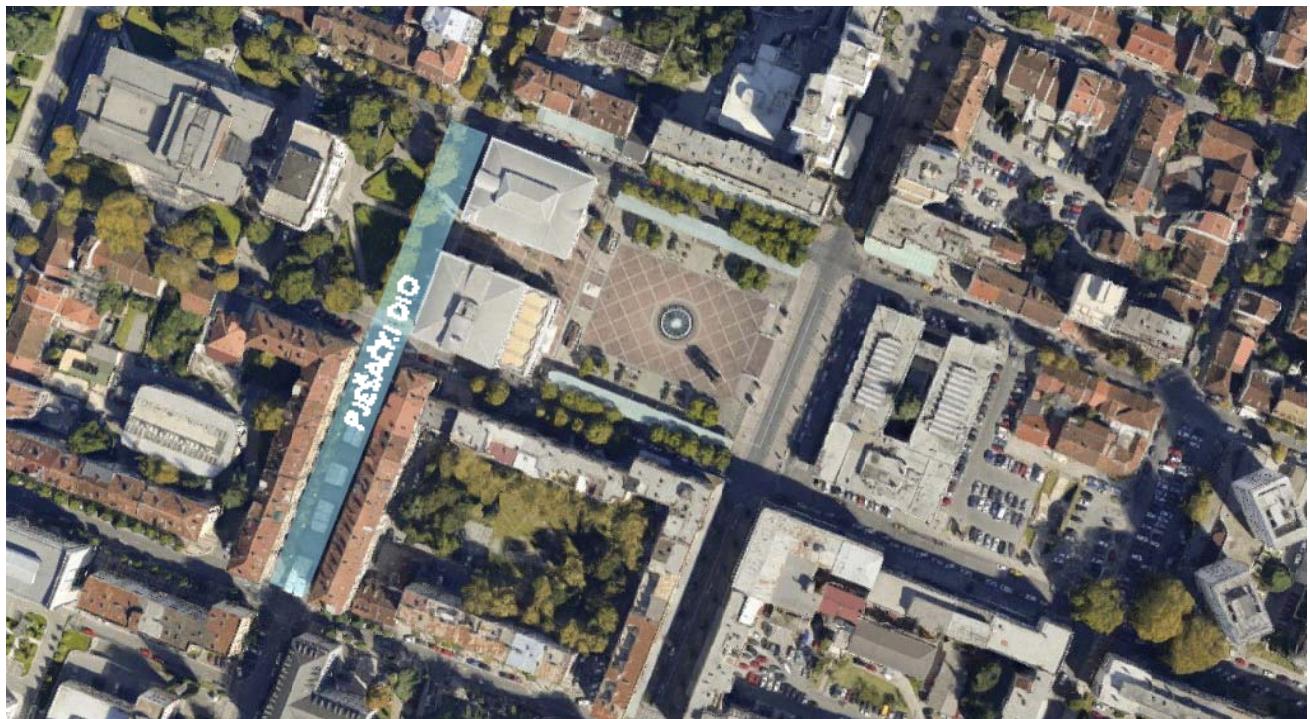
Parking prostor je u vlasništvu Glavnog grada Podgorica.

- 3. *Koji je razlog režima zatvaranja ul. Slobode za kolni promet između 17 i 5 h?***

S obzirom na to da se nalazi u samom centru grada, u datom terminu ul. Slobode funkcioniše isključivo kao pješačka ulica.

- 4. *Možete li nam označiti na preglednoj karti koji dio Njegoševe ulice je u pješačkom režimu korišćenja?***

Na potezu od Vučedolske do Bokeške ulice, Njegoševa ulica je isključivo pješačka. Plan je da se u narednom periodu za saobraćaj zatvoriti i dio ulice do Bulevara Ivana Crnojevića, na sjeveru.

5. Možete li nam napisati podatke o broju stanovnika gradskog predjela kojem gravitira predmetni trg?

Prema Popisu stanovništva iz 2011. godine, u kontaktnim zonama trga živi 11625 stanovnika.

6. Koliki je godišnji broj turista u Podgorici?

Prosječan broj turista u Podgorici u posljednje tri godine iznosi 168000.

7. Hoće li faktor za diskvalifikaciju biti ako se ulaz/izlaz iz garaže pomakne van obuhvata?

Pozicioniranje ulaza/izlaza iz garaže neće biti diskvalifikaciono, a žiri će vrjednovati funkcionalnost i opravdanost rješenja, kao i racionalno korišćenje prostora.

8. Da li je diskvalificirajući faktor paviljonska gradnja na trgu?

Na trgu je moguće predvidjeti postavljanje privremenih objekata. Žiri će vrjednovati funkcionalnost i opravdanost rješenja, kao i racionalno korišćenje prostora.

- 9. S obzirom na to da je konkurs anoniman i da se radovi predaju pod šifrom, zanima me da li tu šifru osmišljavamo mi kao autori ili nju dobijamo kada predajemo rad? U konkursnom zadatku piše da svaki list treba da sadrži tu šifru.**

Šifru rada osmišljavaju autori.

- 10. Da li je konkurs otvoren za stručna lica koja nisu arhitekte, npr. urbaniste, pejzažne arhitekte, urbane dizajnere i sl.? Da li mogu učestovati studenti arhitekture, urbanog dizajna i drugih škola dizajna?**

Prava učešća definisana su u poglavlju 5 Raspisa konkursa. Ne postoji ograničenja u smislu stručne kvalifikacije učesnika.

- 11. Raspisom konkursa, prostor intervencije je definisan granicama datim u grafičkom prilogu. Da li je i u kojoj mjeri ove granice moguće proširiti? Smatramo da bi proširenje zahvata intervencije i rješavanje centralnog trga kao sastavnog dijela šireg prostora centra bilo opravdano sa više aspekata: prostornog, funkcionalnog, estetskog, ekološkog, pa i ekonomskog.**

Konkursnim zadatkom definisana je granica zahvata koja je predmet konkursa. Autorima se ostavlja mogućnost da idejnim rješenjem ponude dodatne sadržaje i prošire zahvat ukoliko procijene da se time unapređuje ispunjenost kriterijuma iz raspisa konkursa.

- 12. Konkursnim zadatkom je data mogućnost rekonstrukcije fasada objekata oko trga. Iako ne sporimo da se rekonstrukcijom fasada može ostvariti dodatni estetski i bioklimatski kvalitet, smatramo da zbog starosti, namjene, funkcionalnosti i estetskih karakteristika ovih objekata postoji realan osnov za njihovu zamjenu novim objektima u bliskoj budućnosti. Da li je dozvoljeno planirati takvu vrstu intervencija, makar kao varijantno rješenje?**

Konkursnim zadatkom predviđeno je zadržavanje svih objekata koji okružuju trg, sa smjernicom da je moguće predložiti rekonstrukciju, sanaciju ili osvježavanje fasadnih frontova trga. Autorima se ostavlja mogućnost da ponude varijantno rješenje ukoliko procijene da se time unapređuje ispunjenost kriterijuma iz raspisa konkursa.

- 13. Traženo je dostavljanje A0 panela, ali nije jasno da li se predaje jedan ili više panela.**

Broj A0 panela zavisi od sadržaja idejnog rješenja.

- 14. *U konkursnoj dokumentaciji na crnogorskom jeziku naglašeno je da se predaje 5 primjeraka konkursnog materijala. Međutim, u dokumentaciji na engleskom jeziku piše da se predaje 7 primjeraka. Možete li specificirati tačan broj primjeraka koji se dostavljaju?***

Broj primjeraka definiše se u odnosu na broj članova žirija. S obzirom na to da je došlo do tehničke greške prilikom raspisivanja, broj predatih primjeraka neće biti diskvalifikujući.

- 15. *Da li možete objasniti način registracije za učešće na konkursu?***

Nije predviđena registracija učesnika. Sva zainteresovana lica mogu preuzeti konkursnu dokumentaciju sa linkova www.podgorica.me i www.archdaily.com.

- 16. *Da li možete poslati link za preuzimanje dokumentacije?***

Tekstualni dio:

https://podgorica.me/storage/16015/5f329ddb10ff3_Tekstualna-dokumentacija---Textual-part.rar

Grafički dio:

https://podgorica.me/storage/16016/5f329f1f71b00_Grafi%C4%8Dka-dokumentacija--Graphical-part.rar

- 17. *U konkursnoj dokumentaciji piše da se grafički prilozi predaju na A0 panelima i formatirani u A3 sveskama u 7 primjeraka. Da li ovo znači da se dostavlja jedan A0 panel (neformatiran, na čvrstoj podlozi) i sedam primjeraka formatiranih u A3 sveskama? Ili se predaje samo 7 A0 panela, formatiranih u A3 sveskama?***

Neophodno je dostavljanje 7 primjeraka A3 svesaka, dok broj A0 panela nije definisan već zavisi od sadržaja idejnog rješenja.

- 18. *Da li CD može sadržati video prezentaciju projekta?***

Raspisom konkursa definisani su obavezni prilozi koje mora imati svaki konkursni rad. Autori su slobodni da dostave dodatnu dokumentaciju za koju smatraju da na dobar način prezentuje koncept.

- 19. Da li se termin „tabela sa bruto i neto površinama“, na osmoj strani dokumenta „Raspis konkursa“, poglavlje 11.1, odnosi na tabelu sa pregledom svih površina predviđenih projektom?**

Da, odnosi se na sve projektovane površine i objekte.

- 20. Koji je dozvoljeni broj A0 panela na kojima se prezentuje projekat? Da li je dozvoljen landscape format? Da li ovaj materijal može biti dostavljen na čvrstom panelu ili mora biti formatiran u svakoj od A3 svesaka? Da li je ograničen broj stranica A3 sveske? Da li sav materijal može biti prezentovan u landscape formatu?**

Broj A0 panela nije definisan i zavisi od sadržaja idejnog rješenja. A0 paneli se predaju na kaširanim panoima. Materijal može biti prezentovan u landscape fomatu. Broj stranica A3 sveske nije ograničen.

- 21. Da li svaka A3 sveska treba da sadrži CD? Ukoliko treba, da li je to 7 svesaka sa CD-ovima?**

Da, svaka A3 sveska treba da sadrži CD.

- 22. Kako mogu dobiti šifru rada?**

Šifru rada osmišljavaju autori.

- 23. U dokumentu „Projektni zadatak“, u poglaviju br. 4.2, pominju se dva objekta – Narodna biblioteka i Skupština Glavnog grada Podgorica, koji se zadržavaju Međutim, dozvoljeno je predlaganje redizajna okolnih fasadnih frontova. Da li se fasade ova dva objekta takođe mogu mijenjati?**

Moguće je predložiti rekonstrukciju, sanaciju ili osvježavanje fasadnih frontova trga.

- 24. Da li se spomenik vojvodi Mirku Petroviću sastoji samo od obeliska ili su i dva objekta u njegovoј blizini takođe dio spomenika?**

Spomenik vojvodi Mirku Petroviću sastoji se samo od obeliska.

- 25. *U dokumentaciji se pominje mogućnost predlaganja novih fasada i obnova okolnih objekata. U slučaju objekta na frontalnoj strani trga (Vulcano), da li je moguće predložiti korišćenje krova, npr. kao zelenog krova?***

Konkursnim zadatkom definisan je predmet konkursa. Autorima se ostavlja mogućnost da idejnim rješenjem ponude dodatne sadržaje ukoliko procijene da se time unapređuje ispunjenost kriterijuma iz raspisa konkursa.

- 26. *U dokumentaciji se pominje mogućnost organizovanja komercijalnih sadržaja na nivou 1 u podzemnoj garaži. Da li je moguće takođe organizovati prostor za pijačnu prodaju hrane?***

Idejnim rješenjem moguće je predložiti organizaciju bilo kojih komercijalnih sadržaja, u skladu sa kontekstom centralne gradske zone.

- 27. *U dokumentaciji se pominje novčana nagrada pobjedniku i izvođenje projekta. Da li se potpisuje ugovor i koja je naknada za pobjednika?***

Predmet konkursa je izrada idejnog rješenja. U skladu sa važećim crnogorskim zakonskim propisima, izrada glavnog projekta prema nagrađenom idejnom rješenju, predmet je posebnog poziva. Kao što je naznačeno u poglavlju br. 16.1, nakon donošenja odluke žirija, isplatom nagrada i otkupa, imovinska prava autora ustupaju se Glavnom gradu Podgorica.

- 28. *Kada se izgradi garaža koliki će broj parkirnih mesta grad zatvoriti u okolini garaže na ulici?***

S obzirom na to da je planirano ukidanje produžetaka Vučedolske i Bokeške ulice na trgu, kao i pretvaranje i preostalog dijela Vučedolske u pješačku ulicu, ukinuće se oko 60 površinskih parking mesta. U zavisnosti od rješenja prilaza podzemnoj garaži, ukinuće se i dio površinskog parkinga u ulicama Novaka Miloševa i Miljana Vukova.

- 29. *Da li se granice garaže mogu pomjerati, recimo do ul. Slobode?***

Granice garaže nisu definisane i moguće ih je predvidjeti ispod što veće površine zahvata, vodeći računa o stabilnosti okolnih objekata.

30. *Koliko ulaza/izlaza je predviđeno za garažu?*

U skladu sa važećim zakonskim propisima, broj potrebnih ulaza/izlaza iz garaže određuje se u zavisnosti od obezbijeđenog broja parking mesta (do 100 parking mesta – 1 ulaz/izlaz sa jednom voznom trakom, od 100 do 1000 parking mesta – jedan ulaz/izlaz sa dvije vozne trake, preko 1000 parking mesta – dva ulaza/izlaza sa po dvije vozne trake).

31. *Na kojoj dubini se pojavljuju vodeni tokovi?*

U ovom dijelu grada podzemne vode pojavljuju se na dubini većoj od 4m. Prilikom pripreme dokumentacije za izradu glavnog projekta, sprovešće se detaljna geološka ispitivanja.

32. *Ukoliko je predviđena - 1 etaža za shopping, koja vrsta shoppinga je dozvoljena?*

Idejnim rješenjem moguće je predložiti organizaciju bilo kojih komercijalnih sadržaja, u skladu sa kontekstom centralne gradske zone.

33. *Da li je moguće izgraditi samo garažu na -1 ili / i -2 bez shoppinga na - 1?*

Idejnim rješenjem potrebno je obuhvatiti prijedlog izgradnje podzemne garaže u tri nivoa, pri čemu za nivo -1 treba predvidjeti opcionalno organizaciju poslovno – komercijalnih sadržaja.

34. *O čijem trošku će se obnoviti trg na krovu garaže te da li se zna procijenjeni trošak uređenja trga?*

Idejno rješenje treba da sadrži i okvirnu procjenu investicije, shodno Raspisu konkursa. Model realizacije izvođenja radova propisaće Glavni grad Podgorica.

35. *U Konkursnom zadatku (Član 3.4.1.) navedeno je: "Prilikom rekonstrukcije trga, postojeće sadnice kamfora moguće je u cijelosti izmjestiti i sačuvati.". Da li se misli samo na mlađe sadnice kamfora na samom trgu ili na drveće po obodu trga?*

Drveće na obodu trga neophodno je sačuvati i zadržati na postojećim pozicijama.

- 36. Da li je moguće u projekat uključiti i prostor atomskog skloništa iza TC Ražnatović (prizemlje i -1 etaža)? Ako je odgovor negativan, da li se može pružiti dodatna dokumentacija koja obuhvata urbanističko-arhitektonsko rješenje prostora Atomskog skloništa? Usljed velikih promjena na samom trgu smatramo da je neminovna urbanizacija ovog prostora i mislimo da bi u svakom slučaju bolji odgovor na dat prostor bio jednolično rešenje koje je u uskoj komunikaciji sa konkursom.**

Konkursnim zadatkom definisana je granica zahvata koja je predmet konkursa. Autorima se ostavlja mogućnost da idejnim rješenjem ponude dodatne sadržaje i prošire zahvat ukoliko procijene da se time unapređuje ispunjenost kriterijuma iz raspisa konkursa.

- 37. Da li je moguće Atomsко sklonište (-1 etaža) iskoristiti kao dodatak garaži?**

Konkursnim zadatkom definisana je granica zahvata koja je predmet konkursa. Autorima se ostavlja mogućnost da idejnim rješenjem ponude dodatne sadržaje i prošire zahvat ukoliko procijene da se time unapređuje ispunjenost kriterijuma iz raspisa konkursa.

- 38. Da li je dozvoljeno planirati i renoviranje i revitalizaciju TC Ražnatovića u sklopu projekta, zbog već pomenutih urbanističko tehničkih promjena koje su zahtijevane samim projektnim zadatkom?**

Konkursnim zadatkom predviđeno je zadržavanje svih objekata koji okružuju trg, sa smjernicom da je moguće predložiti rekonstrukciju, sanaciju ili osvježavanje fasadnih frontova trga.

- 39. Da li je dozvoljeno izmještanje spomenika Mirku Petroviću na samoj lokaciji trga? Smatramo da zauzima prostor koji ima potencijal da postane visoko frekventna pješačka zona i samim tim predstavlja smetnju na tom prostoru.**

Konkursnim zadatkom predviđeno je zadržavanje spomenika vojvodi Mirku Petroviću na postojećoj lokaciji. Autorima se ostavlja mogućnost da predlože i varijantno rješenje.

- 40. Pitanje je vezano za detaljnije odrednice oko načina predaje konkursnog rada, tj. jer je konkurs internacionalnog karaktera, analogna dokumentacija se mora slati poštom... Konkretnije, da li to znači da kompletna analogna dokumentacija mora da stigne do datuma predaje, ili moraju biti poslati do nekog određenog datuma, pa kada stigne? (zbog trenutne pandemije na svjetskom nivou, pošiljke rijetko kad stižu do odredišta na vrijeme...).**

Rok za predaju radova je 30. oktobar 2020. godine. Ukoliko se konkursni rad šalje poštom, datumom predaje smatra se datum sa potvrde o prijemu pošiljke kod pošte.

- 41. Šta se planira sa robnom kućom BEKO i Beograđanka? Prema DUP-u „Nova Varoš“ (namjena površina), novi objekat planiran je na mjestu BEKO-a, atomskog skloništa i parkingu iza, može li se i treba li se on uzeti u obzir i trg proširiti do njega? Slično tome, da li je DUP poželjno koristiti kao smjernica za rješavanje saobraćaja?**

Pomenuti objekti nisu predmet konkursa. Konkursnim zadatkom predviđeno je zadržavanje svih objekata koji okružuju trg, sa smjernicom da je moguće predložiti rekonstrukciju, sanaciju ili osvježavanje fasadnih frontova trga. Autorima se ostavlja mogućnost da ponude varijantno rješenje ukoliko procijene da se time unapređuje ispunjenost kriterijuma iz raspisa konkursa. DUP „Nova varoš“ nije važeći.

- 42. Da li ulice Novaka Miloševa i Miljana Vukova jedine ulice za pristup podzemnoj garaži? Može li se promijeniti njihov sadašnji režim kretanja (iz jednosmjerne u dvosmjerne, kao i promjena smjera)?**

Konkursnim zadatkom navedeno je da je obavezno planiranje garažnih prilaza (ulaz/izlaz) iz ulica Novaka Miloševa i Miljana Vukova. S obzirom na to da je plan gradske uprave da centar grada zatvori za saobraćaj, ove ulice postaće pješačke.

- 43. Da li se Bokeška ulica trajno pretvara u pješačku zonu? Što je plan za Vučedolsku ulicu, s obzirom na to da njen kolovozni karakter gubi smisao?**

Obje ulice će biti pješačke, sa definisanim režimima korišćenja za interventna i dostavna vozila.

- 44. Koje sve kontaktne zone treba razmatrati za povezivanje sa trgom? Koliko široko treba posmatrati centar pri odabiru zona, konkretno misleći na Njegošev park i brdo Gorica?**

Predmetni prostor posmatrati u kontekstu gradskih javnih prostora i njihovom logičnom povezivanju u jedinstvenu mrežu saobraćajnih tokova i zelenih koridora.

45. *Da li je dozvoljeno predvidjeti poslovne prostore na nivou trga?*

Na trgu je moguće predvidjeti postavljanje privremenih objekata. Žiri će vrjednovati funkcionalnost i opravdanost rješenja, kao i racionalno korišćenje prostora.

46. *U kojoj mjeri je moguća rekonstrukcija/sanacija okolnih fasadnih frontova?*

Rekonstrukcija i sanacija okolnih fasadnih frontova nije predmet konkursa, već je autori mogu opcionalno ponuditi u idejnom rješenju, u onoj mjeri za koju procijene da na dobar način prezentuje koncept.

47. *Da li moramo označavati kote na posterima (A0 format) ako ih imamo u A3 elaboratu?*

Grafička prezentacija A0 panela slobodna je volja autora.

48. *Da li razmjera na A3 formatu treba biti R/1:200 ili je moguće prilagoditi tom formatu?*

Raspisom konkursa su traženi grafički prilozi u razmjerama koje bi trebalo da obezbijede dovoljan nivo detaljnosti za jasno sagledavanje rješenja. Autorima se ostavlja mogućnost prilagođavanja razmjere obaveznih grafičkih priloga ukoliko procijene da se na taj način postiže jasnoća prikazane ideje.

49. *Da li je moguće učešće na konkursu BSc arhitekata, koji trenutno nemaju licencu?*

Prava učešća definisana su u poglavlju 5 *Raspisa konkursa*. Ne postoje ograničenja u smislu stručne kvalifikacije učesnika.

50. *Pojašnjenje prijedloga da se treba razmišljati o povećanju ekonomске dobiti kroz estetsko-dekorativni efekat zelenila?*

Unapređenje kvaliteta pejzažne arhitekture istovremeno ima uticaj i na ekonomski potencijal samog prostora i neposrednog okruženja.

51. *Da li postoji online registracija koja se popunjava za učešće na konkursu?*

Nije predviđena registracija učesnika. Sva zainteresovana lica mogu preuzeti konkursnu dokumentaciju sa linkova www.podgorica.me i www.archdaily.com.

52. *Da li je moguće da je projekat samo na engleskom jeziku?*

Shodno Raspisu konkursa, konkurs se raspisuje i sprovodi na crnogorskom i engleskom jeziku. Konkursnu dokumentaciju moguće je predati na engleskom i crnogorskom jeziku (kao i srodnim jezicima - srpskom, bosanskom i hrvatskom).

53. *Ukoliko osvojim neku od nagrada, da li moram putovati u drugu zemlju da primim nagradu?*

Nagrade se uplaćuju na žiro – račun koji autor dostavi u koverti „Podaci o autoru“.

54. *Da li je dozvoljeno da gabarit garaže zalazi ispod Ulice Slobode?*

Granice garaže nisu definisane i moguće ih je predvidjeti ispod što veće površine zahvata, vodeći računa o stabilnosti okolnih objekata.

55. *Do koje granice zahvata je moguće predvidjeti gabarite garaže?*

Granice garaže nisu definisane i moguće ih je predvidjeti ispod što veće površine zahvata, vodeći računa o stabilnosti okolnih objekata.